

A Berzsenyi Dániel Megyei Hatókörű Városi Könyvtár 2022. évi munkaterve

(9700 Szombathely, Dr. Antall József tér 1.)

(Dr. Baráthné Molnár Mónika)

2022. február 8.

TARTALOM

1. Rövid összefoglaló	2
2. Stratégiai célok végrehajtása	4
3. Szervezet	6
4. Infrastruktúra	6
5. Gyűjteményi információk.....	6
6. Szolgáltatások (változások, trendek)	8
7. Minőségirányítás	14
8. Tudományos kutatás és kiadványok	14
9. Partnerségi együttműködések	15
10. PR/marketing/kommunikáció eredményei	17
11. A megyei hatókörű városi könyvtár a megye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló	18
12. A koronavírus-járvány okozta változásokról.....	21

1. RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

a. várható eredmények

A 2022-es évvel úgy indulunk, hogy a koronavírus-járványt megelőző utolsó normál év, a 2019-es esztendő eredményeit kívánjuk megközelíteni. Amennyiben járvány miatti lezárásokkal, korlátozásokkal nem kell számolnunk, minden mutatónkban javulást várunk. Fő célkitűzésünk, hogy könyvtári tereinket vonzóbbá tegyük a fizikai térben és a 24 órás elérés eredményességét tartalmi kínálat bővítésével elősegítsük virtuálisan.

b. tervezett tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

Vasi Digitális Könyvtár

2021-ben megújult honlapunk és integrált rendszert váltottunk. Frissült a könyvtár tájékoztató rendszere, aktualizáltuk az eligazodást segítő feliratainkat, könyvtárhasználati tájékoztató és könyvtárismertető brossúra készült. 2022-ben megújul a Vasi Digitális Könyvtár elnevezésű adatbázisunk, amelyet az intézmény 2003-ban alapított a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának támogatásával. Célunk, hogy a megyében létrehozott/andó elektronikus forrásokról, digitalizált dokumentumokról portálszerű tájékoztatást adjunk és a világ bármely pontjáról szabad hozzáférést biztosítsunk a nyilvános megyetörténeti tartalmakhoz.

A napjainkra elavult, html alapú adatbázis (<http://www.vasidigitkonyvtar.hu>) teljes tartalmát integráljuk a fejlesztés alatt álló új adatbázisba (<https://vdk.bdmk.hu/>), amelybe a jelenlegi

tartalmak mellett a kutatók rendelkezésére szeretnénk bocsátani a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia (KDS) keretében, a könyvtári digitalizálási pályázat támogatásával elkészült elektronikus dokumentumokat és a Vasi Könyvtári Portálról kimentett online lexikont is. Az újonnan létrehozott adatbázisban kapnak helyet a szintén a KDS pályázat keretében elkészült oktatási célú digitális tartalmak.

Az új adatbázist szeretnénk úgy felépíteni, hogy alkalmas legyen a megyei webarchivált tartalmak szolgáltatására is. Az intézmény jelezte együttműködési szándékát az Országos Széchényi Könyvtár Információ- és Tartalomszolgáltatási Főosztály Webarchiválási Osztályának, amelynek keretében elsőként megkaptuk az ott nyilvántartott, Vas megyei településekkel kapcsolatos webhelyek címlistáját. Ez hasznos kiindulási alap lehet a Vasi Digitális Könyvtárban kialakításra kerülő archívumhoz.

Az adatbázis dokumentumainak használatát a digitális tartalmak segítségével megoldható online kvizek, feladványok, játékok szerkesztésével és megosztásával is szeretnénk népszerűsíteni.

Célunk, hogy grafikailag jól megtervezett, a könyvtár megújult arculatához illeszkedő, tartalmilag hiteles és legfőképpen felhasználóbarát webhely szülessen.

Helytörténeti mobil applikáció

QULTO App: Városfoglaló 2.0 - játszva tanulás

Ez a QULTO Digital adatbázisára épülő játék oktatási célú tartalomszolgáltatás. Olyan mobil applikáció, mely GPS/cellainformáció vagy QR, wifi, RFID, beacon jeladók alapján küld adott tartalmat a látogató okostelefonjára, mely lehet szöveges, képi, hang és videóanyag.

Részekre osztott területek, lokációs pontokon kérdések, 75% jó válasz esetén elfoglalja a területet. A tevékenység vagy egy játék eredménye megosztható a közösségi oldalakon.

Jellemzői:

- Részekre osztott területek.
- Lokációs pontokon kérdések (GPS és/vagy QR-kód azonosítás).
- 75% jó válasz esetén elfoglalja a területet.
- Kulturális, várostörténeti statikus kérdésbank.
- Egymás elleni játék lehetősége.
- Csapatjáték lehetősége.
- Keretrendszer városismereti versenyek lebonyolításához.
- Statisztikai komponens.
- Turisztikai/kereskedelmi ajánlások lehetősége.

A QUALTO Apphoz hasonló egyediesített applikáció

Virtuális séták megvalósítását tervezzük telefonos applikáció formájában, amelyek idegenforgalmi és oktatási célt szolgálnak:

- a helytörténeti ismeretbővítést célozzák meg azok a virtuális séták, amelyek a megyeszékhely történetét mutatnák be emléktáblák és emlékművek segítségével,
- korszakonként tematizálva,
- kapcsolódva a történelemórák tananyagához,

- az online tartalmak gerincét a már meglévő és online hozzáférhető fotók, képeslapok (Hungaricana), valamint aprónyomtatványok, kötetek (Vasi Digitális Könyvtár) mellett a digitalizálásra kerülő Vas megyei hírlapok (Vasmegyei Lapok, Hír, Nyugatmagyarország, Vasvármegye) és címtárak adnák.

Tervezett tematikák:

- a város ókori történetéhez,
- a város középkori történetéhez,
- a város 18. századi történetéhez,
- a város 19. századi történetéhez,
- a város újkori történetéhez kapcsolódó emléktáblák, emlékművek.

További várostörténeti tematikus séták:

- a Rákóczi-szabadságharc,
- az 1848/49-es forradalom és szabadságharc,
- az 1956-os forradalom,
- az első és második világháború emlékei a városban.

Egyéb témák:

- „Nem létező” város: eltűnt vagy átépített/áthelyezett épületek, emlékművek, emléktáblák.
- Irodalmi emlékhelyek, emlékművek, emléktáblák.
- Utazz villamossal! (virtuális séta az egykori villamos útvonalán)
- Séta a Szent Márton úti temetőben.

2. STRATÉGIAI CÉLOK VÉGREHAJTÁSA

- a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Könyvtárunk gyűjteményével, szolgáltatásainak akadálymentes hozzáférésének biztosításával, rendezvényeivel támogatja a város és a megye területén az élethosszig tartó tanulás, az önművelés, a személyiségépítés és rekreáció minden állampolgárra kiterjedő alkotmányos jogát, továbbá az olvasásképeség, a digitális írástudás fejlesztését.

Ennek érdekében tervezzük meg 2022. évi gyűjteményfejlesztési és rendezvényszervezési tevékenységünket.

Kiemelten figyelünk az élethosszig tartó tanulás támogatására:

- az egymásra épülő oktatási szintekhez szükséges irodalom beszerzésével, különös figyelemmel a nyelvtanulásra,
- minőségi információ szolgáltatásával,
- az információkeresés módszereinek tanulásához rendszeresen nyújtott egyéni és csoportos képzésekkel,
- ismeretterjesztő és az olvasás iránti érdeklődést fejlesztő programok szervezésével.

A szabadidő kulturált eltöltéséhez, közösségek kialakításához hozzájárul könyvtárunk gazdag rendezvényszervező tevékenysége. Létrehoztunk és támogatunk az intézmény falai között kisközösségeket:

- heti rendszerességgel jóga klubot aktív látogatottsággal,
- a fiókkönyvtárainkban kézműves és ökoklub szervezésével,
- szombathelyi civil szervezetekkel közös rendezvényeket tervezünk,
- a 14-25 éves korosztály számára bemutatkozási lehetőséget teremtünk Bájoló című sorozatunkkal, amelynek keretében irodalommal és zenével foglalkozó fiatalokkal ismerkedhetnek meg a látogatók.

A közösségi innováció részeként a megye és a város történetének megismerését és hagyományainak ápolását támogató kutatásokat és programok létrehozását segítjük, ill. kiállításokat szervezünk; helytörténeti témákat és eseményeket bemutató írásokat teszünk közzé portáljainkon és a médiában. Ezek a programok és publikációk élvezik a helyben élő lokálpatrióták támogatását, a Facebookon szerveződött közösség rendszeres találkozója és ismereteik megosztása hozzájárul a településen élők közösségi szemléletének kialakításához.

Az intézményi stratégiai terv a végrehajtási szakaszban van, így átgondoltuk az előttünk álló évek tervezett intézkedéseit, amelyek leginkább a hatékony működést szolgálják. A 2020-as és 2021-es év történései irányt mutattak a stratégiai tervezés tekintetében is, átértékelünk, újraterveztünk, fontossági sorrendet felállítva, hogy munkánk során melyek azok a területek, amelyeknek a fejlesztése elengedhetetlen és hosszútávon megtérülést eredményez. A **fenntarthatóság**, az ökoszemlélet terjesztése és a **digitalizálás, webarchiválás** kulcsfogalmi köré szervezzük jövőbeli lépéseinket.

b. a pályázati tevékenység a stratégiai célok teljesülése érdekében

Az intézményről kialakított kép formálása elsődleges a pályázati tevékenységünk során. Helyszűkítően a digitalizált tartalmaink szolgáltatása köré szervezzük feladatainkat, és a tárgyévi tervezett innovációk között említett mobil applikáció realizálásához támogatási forrást is igénybe veszünk.

Bibliobusz

A könyvtár társadalmi szerepvállalásának erősítése stratégia célkitűzése a könyvtárnak, ehhez kötődő specifikus cél a könyvtár részvétele a határon túli magyarság információs, kulturális ellátásában, segítség a szórványban élő magyar közösségeknek kulturális örökségének megtartásában. A rábavidéki mozgókönyvtár támogatására fordítjuk az EMMI pályázati forrását 2022-ben is.

3. SZERVEZET

A megújított Szervezeti és Működési Szabályzatunk 2022. első negyedévében kerül a fenntartó elé elfogadásra. Az új szabályzat hatályba lépésével a 2015-ös SZMSZ hatályát veszti.

4. INFRASTRUKTÚRA

a. fizikai terek, infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Lényeges fejlesztést forrás hiányában nem tervezhetünk pályázatok ismerete nélkül. Jelenleg az érdekeltségnövelő támogatás terhére a leginkább elavult számítógépek cseréjét tartjuk számon a Hunyadi úti fiókkönyvtárunkban és a központi könyvtár olvasótermében.

b. egyéb infrastruktúra

Festést 2022-ben is tervezünk (helyismereti olvasóterem). Továbbá, tervezzük még a dolgozói kártyás beléptető rendszerünk elhasználódás miatti megújítását.

5. GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

a. gyűjteményelhelyezés, gyűjteményfejlesztés és -feltárás

Központi könyvtár:

A gyarapításra fordított összegből 2022-ben is kb. 10 000 egységnyi gyarapodást tervezünk. Az év során a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak gyűjteményéből közel ennyi dokumentumegység kivonását tervezzük.

A szombathelyi térség részére történő feldolgozás 2022-ben tervezetten (6500 egység dokumentum):

KSZR: 5500 db

Kisebbségi ellátórendszer: 500 db

Városkörnyék: 500 db

Nemzetiségi dokumentumbeszerzés:

A 2022-re tervezett gyarapodás (300 kötet), illetve kivonás mértéke (350 kötet) közel azonos szintű, ezért lényeges növekményt az állománymérlegben nem tervezünk:

- könyv: 9400 kötet
- folyóirat: 20 db
- összesen: 9420 kötet

Állománygyarapításunk forrása horvát és német nyelvterületen az OIK közvetítésével felhasználható állami támogatás, illetve az ellátandó települések KSZR érintettsége miatt a

kistelepülések könyvtári ellátását szolgáló kiegészítő állami támogatásból dokumentumvásárlásra szánt összeg meghatározott része. Szlovén nyelvű dokumentumaink muraszombati cserekapcsolatunkból származnak.

b. állományvédelem

Intézményünkben 2022-ben is tovább folytatódik a muzeális dokumentumok feltárása. A könyveket a feldolgozó osztály régi könyves munkatársa nyilvántartásba veszi, a teljes leírások elkészítése után pedig feltöltésre kerülnek a Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartásába (<https://mkdny.hermeszsoft.hu/bejelentes/>).

Az állományvédelem fontosságára, az intézmény restaurálási tevékenységére idén is szeretnénk felhívni használóink figyelmét, így kamarakiállítás keretében tematikus válogatásokat tervezünk muzeális dokumentumainkból, valamint szeretnénk a restaurált köteteket a 2022. októberben megrendezésre kerülő Könyvtári éjszaka keretében bemutatni.

A Vas megyei Lapok és a Nyugatmagyarország című időszak kiadványok összes lapszáma digitalizálásra került az elmúlt két évben, többek között a Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia (KDS) könyvtári digitalizálási pályázatának köszönhetően. Az online elérhetővé tétellel (Vasi Digitális Könyvtár) ezen sajtótermékek állagvédelme teljeskörűen megvalósulhatna.

Szeretnénk folytatni a Savariensia helyismereti gyűjtemény Vas megyei vonatkozású, a helytörténeti kutatás és a megye története szempontjából fontos kötetek, folyóiratainak (Vasvármegye, Hír) digitalizálását. Szándékunk szerint az így online elérhetővé vált tartalmakban teljes szövegűen kereshetnek majd kutatóink.

Kötészeti műhelyünk az évente megvalósuló kb. 3000 kötetes kötési tervével szintén állományvédelmi célokat szolgál.

c. digitalizálás

A Vasi Digitális Könyvtár adatbázis alapjainak megújítása után a tartalmi feltöltés következik. A látókönyvünkbe került Vas megyei vonatkozású webhelyekre, a teljes szövegű dokumentumokat szolgáltató oldalak összegyűjtésére, az általunk digitalizált kiadványok hozzáférhetővé és kereshetővé tételére fogunk koncentrálni. Lehetőség esetén pedig részt vállalunk a KDS 2 pályázatban.

6. SZOLGÁLTATÁSOK (VÁLTOZÁSOK, TRENDEK)

- a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások

Gyermekek:

A tervezett gyermekkönyvtári programok közül kiemelkedik **Kerekes Valéria mesepedagógiai foglalkozása** a Születés Hete alkalmából.

- Csatlakozunk a **nemzetközi** szerveződésű **könyvajándék naphoz**, 2022-re vonatkozóan az Egervölgy – Szemenye térségben keresgélünk, a kámi óvodát választottuk. A Könyvajándék nap másnapján, február 15-én látogatnánk el a 29 kisgyermeket nevelő oviba, a korábbi évekhez hasonlóan, általunk, egy év alatt összegyűjtött, igényes, használt könyvek kerülnek az ajándékcsoomagba.
- A Berzsenyi Dániel Könyvtár, a H+ Média és Kulturális Egyesület, valamint a Szombathelyi Szépítő Egyesület negyedik alkalommal tervezzük meghirdetni a **Máskép(p) helytörténeti fotó- és filmpályázatot** általános és középiskolás, valamint felsőoktatásban tanuló diákok részére.
- Június 21 – július 2. között ismét megtartjuk olvasótáborunkat, ezúttal a robotika jegyében.
- A **Népmese napjához** is kapcsolódunk, a Methamorphoses Meseterápiás Egyesület Mesék az élethez programjának szervezésében veszünk részt.
- Novemberben természettudományos hetet tartunk (interaktív foglalkozások), középpontban a színekkel.

Hátrányos helyzetűek:

- **Speciális Nézőpont** - 2022. szeptember
A Berzsenyi Dániel Könyvtár és a Magyar Speciális Mozgókép Egyesület közös esélyegyenlőségi rendezvénye.
- **A KönyvtárMozi program keretében esélyegyenlőségi filmvetítéseket tervezünk** a rumi könyvtárban, melyen a Rum-Kastély EGYMI sajátos nevelési igényű diákjai vesznek részt.
- A Szombathelyi Jóbarátok Filmklub fogyatékkal élő alkotói számára alkalmanként találkozási helyet biztosítunk a könyvtár szemináriumi szobájában.
- **ONLINE Filmes Nap** - 2022. május 4.
A Magyar Speciális Mozgókép Egyesület rendezvénye, melyen az együttműködési megállapodás részeként szakmai megvalósítóként és zsűriként részt vesz Boros Ferenc, a könyvtár munkatársa is. Virtuális közösségi együttlét, ahol a filmes csoportok egy időben, de az ország különböző helyszínein készítenek filmeket és mutatják be azokat a világháló segítségével.
- **I. Dunántúli Speciális Filmszemle**, Szombathely 2022. május 25.
A Magyar Speciális Mozgókép Egyesület rendezvénye, melyen szintén szakmai segítő

a könyvtár munkatársa. Rövidfilmes pályázat fogyatékkal élő speciális filmes alkotók részére.

- **VI. Kőszegi Filmes Napok, Kőszeg, 2022. szeptember 6-7.**
A Magyar Speciális Mozgókép Egyesület rendezvénye a BDK munkatársának segítségével. Közösségi együttlét, ahol a filmkészítés elméleti és gyakorlati technikáival ismerkedhetnek meg a fogyatékkal élő alkotók és filmes közösségek.
- **Rum filmkészítés: Nézőpont projekt**
A Berzsényi Dániel Könyvtár és a Rum-Kastély EGYMI Nézőpont elnevezésű filmes projektje.
- Tervben van a H+ Média és Kulturális Egyesület koordinációjában a 2018-as **KÖSZ esélyegyenlőségi program** újraélesztése. A Rum Kastély EGYMI, valamint a szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnázium diákjai közös integrált fotós műhelyben vennének részt. A képekből kiállítás nyílna a Berzsényi Dániel Könyvtárban.

Zenét kedvelők:

- **Ezt látni és hallani kell!** Horváth Imre karnagy a komolyzenei élmény befogadására egy rendkívül sajátos és egyéni módszert dolgozott ki: a tőle megszokott élvezetes előadásmódban, élményt nyújtó elemzéssel, zenei bemutatással beszél a művekről. A nagyszerű rendezvény 2022-ben is folytatódik.

Filmet kedvelők:

- **KönyvtárMozi program – Boros Ferenc**
A Vas megyei KönyvtárMozi program koordinálása, az új települések csatlakozásának előkészítése, segítése, filmklubok beindítása.
Filmes előadások tartása (településenként 3-4 alkalom).
- Közreműködés az IKSZ és a Dunaveritas közös projektjében, a KönyvtárMozi filmkínálatából tematikus filmajánlók, „**KönyvtárMozi Füzetek**” készítésében.
- Havi ajánlók készítése és küldése a Vas megyei KönyvtárMozis településeknek.

Nemzetiségi könyvtári ellátás:

A központi állami támogatás (OIK) és a Berzsényi könyvtár saját forrásainak felhasználásával 2022-ben is biztosítjuk a Vas megyében élő horvát, német és szlovén nemzetiségek anyanyelvi kultúrájának megőrzését segítő könyvtári dokumentumellátást.

A muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárral együttműködésben végezzük a muravidéki magyar lakosság könyvellátását. E célra terveink szerint 300 000 Ft-ot fordítunk. Gondoskodunk a nemzetiségi könyvellátás részére beszerzett dokumentumok lelőhely-, egyedi és csoportos leltárkönyvi nyilvántartásáról, az új dokumentumok érintett települések közti elosztásáról és kiszállításáról, koordináljuk a muraszombati csereanyag kiszállítását. A nemzetiségi gyűjteményből elavulás, rongálódás miatt 350 kötet kivonását tervezzük.

Nemzetiségi településeinkre anyanyelvi kultúra ápolását segítő könyvtári rendezvény szervezését tervezzük:

Település	Program	Alkalom	Nyelvterület	Létszám
Felsőcsatár	Háromnyelvű kötetbemutató	1	horvát/német /magyar	20
Felsőszölnök	Szlovén nyelvű könyvajánló gyerekeknek	1	szlovén	15
Horvátzsidány	Háromnyelvű kötetbemutató	1	horvát/német /magyar	20
Peresznye	Horvát nyelvű Ringató foglalkozás	1	horvát	10
Szentpéterfa	Háromnyelvű kötetbemutató	1	horvát/német /magyar	25
		5		90

- b. közösségi szolgáltatások: rendezvények (online, személyes), klubok, képzések, kiállítások

A még mindig fennálló pandémiás helyzet miatt rendezvénynapjainkba online és személyes jelenléttel megvalósuló programokat is terveztünk.

Országos rendezvényekhez való csatlakozás

A magyar kultúra napja alkalmából Tóth Csaba Munkácsy-díjas festőművész, a gyűjtemény mentora tart előadást 10 éves a Vasvári Békeház Képzőművészeti Gyűjteménye, a Vas megyei képzőművészet útja az impresszionizmustól az absztrakcióig címmel, ill. online tartjuk meg Könyvhódító 2021 - Mellékalakok főszerepben című pályázatunk eredményhirdetését <https://www.youtube.com/watch?v=ME3zQWc1L8Q>.

A könyvtár 2021-ben hetedik alkalommal tette közzé a **Könyvhódító** elnevezésű olvasásnépszerűsítő pályázatát, amelynek keretében kalandozásra hívtuk a 14-25 év közötti irodalomszerető fiatalokat. A cél az volt, hogy egy előre megadott könyvlistából a pályázó a kiválasztott mű egy részletét az egyik mellékszereplő szemszögéből alkossa újra blog formátumban. Eredményhirdetés: 2022. január 19.

A magyar széppróza (Mikszáth Kálmán, Gárdonyi Géza, Móricz Zsigmond, Déry Tibor, Örkény István, Csalog Zsolt) és **a magyar költészet** (Nemes Nagy Ágnes, Áprily Lajos, Bari Károly, Szabó Lőrinc) **napja** alkalmából évfordulós szerzők munkásságát, műveit mutatjuk be kamarakiállítás keretében.

Helyi szerzőket bemutató irodalmi estekkel, író-olvasó találkozókcal, könyvbemutatókkal készülünk az **Ünnepi Könyvhétre** és az **Országos Könyvtári Napokra**. Az Ünnepi Könyvhét keretében Pernyész Dóra író-grafikus munkáit és újonnan megjelenő kötetét mutatjuk be az érdeklődőknek, az első emeleti hírlapolvasóban pedig a Nagy Péter író, idegenvezető tulajdonában lévő Kis herceg kötetekből válogatunk (a mese számos nyelven és dialektusban megjelent).

2022. augusztus elején intézményünk ad helyet a **Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezete országos találkozásának**.

Online programok

Folytatjuk Dr. **Fűzfa Balázs** irodalomtörténész streamelt előadásait (2021-ben 12 alkalommal közvetítettük élőben az előadásokat, ill. tettük elérhetővé a könyvtár Facebook-oldalán és YouTube csatornáján a felvételeket) és a **Helytörténet a javából** című sorozatot, amely Vas megyei évfordulós személyekre, eseményekre hívja fel a figyelmet könyvtári dokumentumok (fényképek, képeslapok, cikkek, aprónyomtatványok stb.) segítségével közösségi oldalainkon.

Nagy Gáspár halálának 15. évfordulója alkalmából „képzelt interjút” készítünk a költővel, melyet honlapunkon és Facebook-oldalunkon teszünk elérhetővé.

Gazdag Erzsébet költő születésének 110., halálának 35. évfordulója alkalmából online kvízt készítünk felnőttek és gyermekek használatára.

Személyes jelenléttel

- Továbbra is helyet biztosítunk helyi szerzők, helyi kiadók kötetbemutatóihoz. Februárban Aradszki Zsombor – Balló László – Bujtás Ervin Ölekezéseink című CD-lemezének bemutatójára kerül sor Valentin-nap alkalmából,
- a Vasi Múzeumbarát Egylettel együttműködésben megvalósuló Összenő, ami összetartozik című pályázat keretében Trianon zenei világa címmel hangzik el előadás február végén, valamint lezárul a Trianon centenáriuma alkalmából meghirdetett középiskolás diákvetélkedő, a döntőre könyvtárunkban kerül sor,
- áprilisban, a költészet napjához kapcsolódóan a győri Író Alkotók Klubjának adunk bemutatkozási lehetőséget,
- a Vasi Múzeumbarát Egylet irodalmi délutánjához jegyzéket készítünk és termet biztosítunk,
- júliusban Grecsó Krisztián és Beck Zoli „duóját” várjuk új kámoni fiókkönyvtárunkba,
- 2022-ben újra szeretnénk megszervezni a hagyományteremtő szándékkal 2018-ban elindított Nincs karácsony könyv nélkül! – könyvtári könyvvásárt és civil workshopot.

Klubok, programsorozatok

2022-ben is folytatjuk nagy érdeklődésre számot tartó és népszerű sorozatainkat: Horváth Imre komolyzenei előadássorozatát (**Ezt látni és hallani kell**), a fiatalokat célzó és nekik bemutatkozási lehetőséget nyújtó **Bájoló** zenei-irodalmi barangolásokat, Dr. Füzfa Balázs irodalomtörténész **streamelt előadásait** és a **helytörténeti klub előadásait**.

Helytörténeti klub:

- Dr. Zágorhidi Czigány Balázs muzeológus tart előadást a domonkos rend Vas megyei történetéről.
- Pintér Bálint pedig az egykor, a Szent István parkban állt mívés kivitelű szökőkút történetét ismerteti meg az érdeklődőkkel.
- Nemes József előadásával a 165 éve született Gothard Jenő csillagászra, gépészmérnökre emlékezünk.
- Kiállítás keretében Molnár Domonkos magángyűjtő mutatja be aláírás-gyűjteményét a nagyközönségnek és tart előadást az egyes darabok „megszerzéséről”.
- Ismét szervezünk sétát – együttműködve a Szombathelyi Szépítő Egyesülettel – a Szent Márton úti és a zsidó temetőbe.
- 2021-es programjaink között kiemelkedő résztvevőszámot ért el a Láthatatlan Szombathely címmel megszervezett várostörténeti sétánk Dr. Kiss Gábor régész kalauzolásával. A sikerre való tekintettel 2022-ben is három etapból álló bejárást tervezünk, ezúttal a szombathelyi szőlőhegyen.
- Az Életünk 2022. évi 2-3. összevont tematikus számához kapcsolódóan kismesterségek Vas megyei művelőit, képviselőit mutatjuk be kerekasztal-beszélgetés keretében.
- A klub tagjaival gondozzuk a 2021-ben örökbe fogadott Szent István parkot, több ízben tervezünk társadalmi munkát.

Képzések

Továbbra is figyelemmel kísérjük a Könyvtári Intézet képzési kínálatát és arra ösztönözzük kollégáinkat, hogy vegyenek részt továbbképzéseken és szerezzenek újfajta ismereteket.

Kiállítások

Kamarakiállítások:

Az év során helyet adunk képzőművészek (Torjay Valter, Szántó István, Vörös Ferenc), hagyatékok bemutatkozásának (Lenarsich Imre fotói). Az Ünnepi Könyvhét keretében Pernyész Dóra író-grafikusnak nyílik tárlata. Ismét intézményünkben kerül megszervezésre a Képeslevelezőlap-gyűjtők Egyesületének országos kiállítása, novemberben pedig a Vasvári

Békeház Képzőművészeti Gyűjteményének hagyományos, éves tárlata érkezik. Szintén ebben a hónapban gomba- és gyógynövény kiállításra várjuk az érdeklődőket. Az év zárásaként a Budapesti Illusztrációs Fesztiválon bemutatott könyvillusztrációkból válogatunk. A vándorkiállítás 2022. november közepétől december közepéig lesz megtekinthető.

A helyi művészek bemutatkozását támogató húsvétkor Gajdos Zsuzsa népi iparművész egyedi készítésű mives tojásaiból nyílik tárlat.

Kiállítások az első emeleti kölcsönző térben:

Február 18. A Magyar Széppróza Napja

- 175 éve született Mikszáth Kálmán (1847-1910)
- 100 éve hunyt el Gárdonyi Géza (1863-1922)
- 80 éve hunyt el Móricz Zsigmond (1879-1942)
- 45 éve hunyt el Déry Tibor (1894-1977)
- 110 éve született Örkény István (1912-1979)
- 25 éve hunyt el Csalog Zsolt (1935-1997)

Április 11. A költészet napja

- 55 éve hunyt el Áprily Lajos (1887-1967)
- 65 éve hunyt el Szabó Lőrinc (1900-1957)
- 100 éve született Nemes Nagy Ágnes (1922-1991)
- 45 éve hunyt el Kormos István (1923-1977)
- 20 éve hunyt el Orbán Ottó (1936-2002)
- 70 éve született Bari Károly (1952-)

További kiállítás tervek:

Június 5. Földünkért – a Környezetvédelmi Világnap

15 éve hunyt el Nagy Gáspár (1949-2007)

Petőfi-emlékév

Tamási Áron-emlékév

- c. online felületek (honlap, közösségi média)

Megújult honlapunk tartalommal való feltöltése.

- d. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

A Berzsenyi könyvtár 2022-ben is a kulturális törvény előírásai alapján végzi megyei területi ellátó tevékenységét, különös figyelmet fordítva a folyamatos együttműködésre, és a segítségnyújtásra.

2022-ben Vas megye 216 településéből nyilvános könyvtár 13, KSZR szolgáltató hely 203 helységben működött. Könyvtári szempontból ellátatlan Vas megyei település nem volt.

7. MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS

a. használói elégedettségmérés

2022-ben is élünk a lehetőséggel.

b. önértékelés

Önértékelés elvégzését tervezzük 2022-ben a Berzsényi Dániel Könyvtárban.

c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 66. § j) pontja alapján)

2021-ben a Berzsényi könyvtár koordinációs támogatásával Szentgotthárd és Celldömölk esetében indult el a könyvtári minősítés előkészítése. Celldömölkön az általános tájékoztatás, a minősítés folyamatának teljes körű megismertetése volt a feladat. Szentgotthárdon az önértékelés folyamatával kapcsolatban nyújtott könyvtárunk szakmai segítségét. Ezt a tevékenységet szeretnénk 2022-ben is tovább folytatni.

2022-es minőségcéljaink:

1. Munkatársi elégedettség vizsgálat
2. Intézményi önértékelés

Az ISO Minőségirányítási Rendszerünkben 2022-ben tervezett feladatok:

- belső audit lebonyolítása
- vezetőségi átvizsgálás
- NQA irányítási rendszerek felülvizsgálati auditja (EMT Első Magyar Tanúsító Zrt.)

8. TUDOMÁNYOS KUTATÁS ÉS KIADVÁNYOK

A Berzsényi Dániel Könyvtárban nincs tudományos munkatárs. A 2022-es évben megjelentetjük a **Vasi életrajzi bibliográfiák** című, a könyvtár által 1974-ben elindított sorozat 43. és 44. kötetét. Az előbbi bibliográfia Horváth Boldizsár egykori igazságügy-miniszternek, az utóbbi Heckenast János szombathelyi születésű építésznek, műemlékvédelmi szakmérnöknek, szakírónak állít emléket. A 43. kötethez az apropót az adja, hogy 2022-ben ünnepeljük a magyar író, költő, jogtudós, politikus, igazságügyminiszter születésének 200. évfordulóját.

2013. január 1-je óta a Berzsényi Dániel Könyvtár az **Életünk** irodalmi folyóirat kiadója. A könyvtár munkatársai évről évre vállalkoznak egyes tematikus számok szerkesztésére, közreműködnek azok összeállításában, így tervezzük ezt a 2022/2-3. összevont szám esetében is, amely a megyében még fellelhető kismesterségek témáját dolgozná fel. Szépirodalmi

közléseinket 2022. évben is a művek önértékei alapján válogatjuk. Elismert alkotók (Zalán Tibor, Fábíán László, Patak Márta) mellett fiatal költőknek is teret engedünk. Közléseinket tematikusan az irodalmi tárgyú munkák mellett a kultúr- és művelődéstörténet felé is bővítjük. Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően lapszámainkban bemutatunk egy-egy kortárs képzőművész alkotásait (fényképész, grafikus, festőművész), továbbá, eddig publikálatlan irodalmi szövegekkel és a hozzájuk kapcsolódó elemzésekkel jelentkezünk. 2022-ben tervben van a főszerkesztő, **Alexa Károly tanulmánykötetének** megjelenése is.

Rendszergazdánk, Perger Ádám 2021 novemberében a 404 not found online konferencián adott elő A Berzsenyi Dániel Könyvtár első lépései a webaratás útján, a www.bdmk.hu honlap archívumbaráttá alakítása címmel, amely témában **publikáció** is megjelenik a 2022. évi 3K-ban.

Tervezzük újabb **könyvtári évkönyv** megjelentetését 2023-ban. A legutóbbi ilyen jellegű munka 2007-ben jelent meg, így időszakosra vált az azóta eltelt időszak számbavétele. A tanulmánykötet írásainak elkészítését 2022-ben megkezdjük.

2022-ben is **ajánló bibliográfiát** állítunk össze az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny témáihoz.

9. PARTNERSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Ápoljuk évtizedek óta fennálló kapcsolatainkat hazai és **határainkon túli** könyvtárakkal (kiemelt partner: Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár, részletek: 2. fejezet b), elsősorban könyv- és folyóiratcsere formájában, továbbá forráskutatással segítjük magyar és külföldi partnereink munkáját.

Könyvtári együttműködés

Továbbra is ápoljuk kapcsolatainkat a hazai és határon túli könyvtárakkal, elsősorban könyv- és folyóiratcsere formájában, valamint részt veszünk a szakma érdekképviseleti szerveinek (Magyar Könyvtárosok Egyesülete, Informatikai és Könyvtári Szövetség Megyei Könyvtári Tagozata, KKDSZ) munkájában. 2022-ben is részt veszünk a Mikes Kelemen Programban és „Az én könyvtáram” címen megvalósuló projektben.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezetével közösen szervezzük meg a helyismereti könyvtárosok országos találkozóját Szombathelyen.

Regionális könyvtári kapcsolat:

A győri Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér megkezdte velünk az együttműködést. 2022-ben is készek vagyunk a folytatásra.

Közgyűteményi együttműködés

- Továbbra is folytatjuk a kiadványértékesítést és -cserét társintézményeinkkel.
- A Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum keretében működő Vasi Múzeumbarát Egylettel továbbra is szoros kapcsolatot szeretnénk fenntartani.
- A Vasvári Békeház Képzőművészeti Gyűjteményének tematikus válogatásait 2015 óta mutatjuk be a gyűjtemény mentora, Tóth Csaba Munkácsy-díjas festőművész közreműködésével. A „hagyomány” folytatása 2022-ben is a tervek között szerepel.

Közművelődési együttműködés

2022-ben is szervezünk közös programokat a Szombathelyi Zsidó Hitközség és Bernstein Béla Kulturális Központtal, a Szombathelyi Szépművészeti Egyesülettel, a Vas Megyei Honismereti Egyesülettel és a H+ Média és Kulturális Egyesülettel. Együttműködő partnerünk Szombathely MJV Roma Nemzetiségi Önkormányzata, 2022-ben is szeretnénk bemutatkozási lehetőséget nyújtani a roma irodalom és képzőművészet képviselőinek.

Közművelődési tevékenység szociális szolgáltatást végző intézményeknél

Havonta cserélünk olvasnivalót:

Szociális Szolgáltató Központ, Szakosított Szociális Intézet; Savaria Rehab Team Kolozsvár utcai otthona; az autista fiatalokat gondozó Holnap Háza.

További kapcsolatok:

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ) Vas Megyei Szervezete; Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Vas Megyei Szervezete.

Közoktatási együttműködés

2022-ben is tervezünk könyvtári és várostörténeti foglalkozásokat általános és középiskolás csoportoknak.

2022-ben 4. alkalommal kerül kiírásra a **Máskép(p)** elnevezésű **helytörténeti fotó- és filmpályázat**. A 2016-ban elindított pályázat két évente kerül kiírásra, amelyen általános és középiskolás, valamint felsőoktatásban tanuló diákok indulhatnak. Első alkalommal, 2016-ban Szombathelyt bemutató mozgóképeket, fényképeket vártunk, míg 2018-ban a pályázat kibővült: egész Vas megyéből érkeztek filmes, fotós alkotások. 2020-ban fotó kategóriában 18 alkotótól 68 képet kaptunk, míg filmes kategóriában 12 tanuló és 2 alkotóközösség (Rum-Kastély EGYMI és Gőr Filmes Műhely) pályázott 18 filmmel. Örömmel konstatáltuk, hogy a pályázat egész Vas megyét megmozgatta, hiszen ez volt az első év, hogy több alkotás érkezett be Szombathelyen kívülről, mint a megyeszékhelyről: kaptuk fotókat, ill. filmeket többek között répcelaki, kemenessőmjéni, szentgotthárdi, sárvári, kőszegi, lukácsházi, kiszidányi, répceszemerei diákoktól. A diákok feladata, hogy bemutassák közvetlen környezetüket, felhívják a figyelmet a változásokra, ezzel kapcsolatban esetlegesen negatív vagy pozitív

véleményt fogalmazzanak meg. Elvárás az is, hogy a megszületett film vagy fotó tükrözze az alkotó egyéniségét. Kreatív, egyedi, speciális nézőpontú alkotásokat várunk.

A könyvtár szakmailag közreműködik a **Rum-Kastély EGYMI** és Góri Műhely média szakkörös diákjaival, bemutatkozási lehetőséget ad az értelmileg akadályozott gyermekeknek, fiataloknak, hogy filmjeiket bemutassák az általunk szervezett eseményeken. Idén is sor kerül a könyvtár és a **Magyar Speciális Mozgókép Egyesület közös esélyegyenlőségi rendezvényére**, amelyen az érdeklődők válogatást láthatnak a fogyatékossgal élő és pszichiátriai beteg alkotók által készített és róluk készült mozgóképekből.

Továbbra is helyet kívánunk biztosítani bérlős partnereinknek, pl. Ringató, Etka Jóga.

10. PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ EREDMÉNYEI

Szolgáltatásainkról, programjainkról, az intézménnyel kapcsolatos újdonságokról rendszeresen tudósít a nyomtatott és az online sajtó.

A könyvtár korrekt kapcsolatot ápol a helyi média (nyomtatott és elektronikus sajtó, helyi televízió, rádiók, online oldalak) képviselőivel. Pontos és naprakész tájékoztatásuk érdekében, elektronikus levélben, sajtóközlemény formájában küldünk információkat a könyvtári programokról, szolgáltatásainkról, az intézménnyel kapcsolatos újdonságokról. A könyvtár közösségi felületeire (honlap, Facebook, Instagram) kihelyezzük az újdonságokat; szórólapokat, plakátokat helyezünk ki az intézményben.

Igyekszünk újabb fórumokat igénybe venni programjaink népszerűsítéséhez. 2022. januártól folyamatosan kerülnek ki rendezvényeink a *Hová menjek Szombathelyen?* (<https://www.facebook.com/hovamenjekszombathelyen>) elnevezésű turisztikai Facebook-oldalra, kapcsolatban állunk a Savaria Tourist irodával, valamint minden hónap elején programajánlót küldünk az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Ügyeleti Főosztály Hívásfogadó Központja (Szombathely) munkatársainak, a helytörténeti klub tagjainak és a könyvtár azon olvasóinak, akik feliratkoztak e-mailküldő szolgáltatásunkra.

Rendezvényeink hírét igyekszünk a határon túlra is eljuttatni: többek között a Burgenlandi Rádiót tájékoztatjuk programjainkról.

11. A MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI KÖNYVTÁR A MEGYE TERÜLETÉN MŰKÖDŐ TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAKAT ÉRINTŐ ÁLLAMI FELADATAIRÓL SZÓLÓ ÖSSZEFOGLALÓ

- a. a megyei kötelempéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról,

A korábbi évek gyakorlatát követve a Vas megyében működő nyomdákkal rendszeres kapcsolatban állunk, a kötelempéldány-szolgáltatási tevékenységüket figyelemmel kísérjük, szükség esetén az elmaradt példányokat reklamáljuk, a beérkezett helyi nyomdatermékeket állományba vesszük és feltárjuk. Vas megyei archív könyvtárként nagy hangsúlyt fektetünk a helyismereti érdeklődésre számot tartó, de a könyvtárunk állományából hiányzó dokumentumok beszerzésére.

- b. a megye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról,

A Berzsenyi Dániel Könyvtár az 1997. évi CXL. törvény 66. § szerint szervezi a Vas megye területén működő könyvtárak együttműködését.

Megújítjuk meg a Vas Megyei KSZR-ben szolgáltatásközvetítést végző városi könyvtárakkal (6 könyvtár) kötött Együttműködési Megállapodást.

Együttműködés pályázatokban

Az NKA pályázati kiírásának függvényében szervezzük és koordináljuk az októberi könyvtári hét megyei rendezvénysorozatát, a Vas Megyei Könyvtári Nap programját. Gondoskodunk a kapcsolódó pályázat szakmai beszámolójának határidőre történő elkészítéséről.

Szakmai értekezletek továbbképzések

A megye városi könyvtáraival való szakmai kapcsolattartás érdekében évente 2 alkalommal teljeskörű könyvtárigazgatói értekezletet szervezünk.

Szakmai tanácsadás, segítségnyújtás

Szakmai segítséget nyújtunk nyilvános könyvtárainknak a dokumentációjukban a szakértői vizsgálat során feltárt hiányosságok pótlásához, szabályzataik korszerűsítéséhez. Segítjük a nyilvános települési könyvtárak minőségbiztosítási rendszerének kidolgozását.

- c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2022-ben nyújtandó szolgáltatásokról,

Teljeskörű KSZR szolgáltatást biztosítunk az 1997. évi CXL. törvény 66. §, valamint a 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet alapján – a központi költségvetés kistélepülési könyvtári támogatás terhére.

A Vas megyei kulturális intézményrendszer szakmai-módszertani fejlesztését végezzük a Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében 203 településen, az ellátásba bevont hat városi könyvtárral együttműködve:

- Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerünk alapelve a gazdaságos és változatos, a felhasználói igényekhez igazodó dokumentum-ellátás, melynek hatásos eszköze a kihelyezett gyűjtemények törzsanyagra és csereállományra történő bontása. A törzsanyag részeként biztosítjuk az alapvető kézikönyveket és ismeretterjesztő irodalmat, a magyar és világirodalom, illetve a gyermekirodalom reprezentáns alkotóinak válogatott gyűjteményét, az általános és középiskolai kötelező olvasmányokat.
- Tevékenységünk másik fontos prioritása a korosztály független, előzetes igényfelmérésen alapuló, az esélyegyenlőséget javító közösségi, olvasást és könyvtárhasználatot népszerűsítő programok, az elektronikus írástudást fejlesztő, illetve egyéb használóképző tanfolyamok szervezése, koordinálása.
- Előzetesen tervezett, nem akkreditált szakmai továbbképzésekkel kínálunk lehetőséget a helyi könyvtárosok tudásmegújítására, az alapvető könyvtárosi ismeretek elsajátítására.
- Kiszállásaink során helyszíni tanácsadással segítjük a községi könyvtárakban folyó munkát. A támogatási lehetőségek függvényében tanácsadással segítjük a szolgáltató helyek megújítását segítő pályázatok írását.

Koordináljuk a megye nyilvános könyvtárainak, könyvtári szolgáltató helyeinek és szakkönyvtárainak statisztikai adatszolgáltatását. Határidőre elvégezzük az adatsorok ellenőrzését, elektronikus rögzítését, véglegesítését.

Segítjük a nyilvános könyvtárak éves beszámolójának, munkatervének elkészítését, elvégezzük a szakmai ellenőrzést és gondoskodunk a Könyvtári Intézet felületére való feltöltésről.

Szükség szerint közreműködünk a kisebb települési nyilvános könyvtárak állományának gondozásában, az elavult, rongált művek kivonásában.

d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről,

2022-ben is alapfokú könyvtárosi tanfolyamot szervezünk a szolgáltatóhelyeken feladatot ellátó új könyvtárosoknak.

Előzetes igényfelmérés alapján koordináljuk a Könyvtári Intézet kihelyezett tanfolyamainak megvalósulását.

- e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

Szakmai tanácsadással segítjük a Büki Művelődési, Sportközpont és Könyvtár tájékozódását az esetleges alapítványi formában való működésről.

A Nádasdy Ferenc Múzeum, Művelődési Központ és Könyvtár közönségforgalmi terének megújításához szakmai javaslatot nyújtunk.

- f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

Az elavult felépítésű Vasi Digitális Könyvtár átalakításával és a különböző formátumú fájlok egy adatbázisba integrálásával 2021-ben kezdtünk el tevékenykedni. A Vasi Digitális Könyvtár egy 2003-ban létrehozott adatbázis, 2010-ben esett át nagyobb fejlesztésen. Az évek során folyamatosan bővült, struktúrája elavult, ezért a benne lévő anyagok konvertálását kellett megoldanunk egy új fejlesztésű adatbázisba. Az új adatbázis a következő meglévő digitalizált tartalmak elhelyezésére és szolgáltatására kell, hogy alkalmas legyen:

- kétrétegű OCR-ezett folyóiratok (Rábavidék, Vas megyei Lapok) kereshetővé tétele,
- a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia keretében a könyvtári digitalizálási pályázat részeként 14 ezer oldalt szkennelés készült el eddig TIFF formátumban, ezen digitalizált anyagok online elérhetőségét és teljes szövegű kereshetővé tétele,
- online lexikon: a Vasi Könyvtári Portál Tudástár - online lexikon szócikkeinek átemelése, kereshetővé tétele,
- a Vasi Digitális Könyvtár teljes anyagának kereshetővé tétele az új adatbázisban.

12. A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY OKOZTA VÁLTOZÁSOKRÓL

- a. a pandémia hatására kialakított új szolgáltatások milyen módon fenntarthatóak a 2022-es évben?

A 2020-ban kialakított szolgáltatások 2022-ben is alkalmazhatóak.

- b. hogyan befolyásolta a világjárvány az intézmény meglévő stratégiáját, illetve a középtávú stratégiai tervezést?

A könyvtárak a pandémia következtében erősebbek, ellenállóbbak és még inkább kulcsfontosságúak, mint bármikor. Folytatnunk kell az értékek felmutatását. Meg kell győznünk a közönségünket, akiknek szolgáltatók, mennyire alapvető a munkánk. Rá kell mutatnunk, hogy a tudásmegőrzésben is óriási szerepünk van, ezért kell napjaink kihívásának, a webarchiválásnak is megteremteni az optimális feltételeit. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a fenntartható fejlődés szemléletformálásának is, fontos ez azért, hogy az őrzött, feltárt, szolgáltatott tudás vagyont tudjuk még sokáig továbbadni.

Dr. Baráthné Molnár Mónika
könyvtárigazgató